

Australische havens terecht. Verscheidene hadden groepen passagiers aan boord die in opdracht van de autoriteiten Indië hadden verlaten (marine-officieren, lager marinepersoneel en directieleden van scheepvaartmaatschappijen bijvoorbeeld), maar anderen waren vertrokken zonder daartoe verlof te hebben.

Schamele overschotten dus: kleine tot miniem-kleine groepen personen wier wereld in elkaar was gestort en die zich, veelal na een angstige overtocht, in een hun onbekende wereld bevonden: in Australië, dat, zo werd gemeend, het volgende doelwit zou zijn van de Japanse expansiedrift. Er was veel demoralisatie. Taak van de ontkomen autoriteiten was het, al die verspreide, neerslachtige groepen (geschat wordt dat zij in totaal, de kinderen inbegrepen, omstreeks vijftienhonderd zielen telden) op te vangen en er zorg voor te dragen dat zij zich weer voor de oorlogvoering zouden inzetten.

Wie waren die autoriteiten?

Behalve kapitein-ter-zee Koenraad die wij al noemden, waren ook verscheidene andere marine-officieren naar Australië ontkomen. Hetzelfde gold voor de commandant van de Militaire Luchtvaart, generaal-majoor L. H. van Oyen, en voor een aantal stafofficieren van het Knil: majoor jhr. J. M. R. Sandberg, die te Bandoeng directeur van de Hogere Krijgsschool was geweest, de beroepskapiteins D. C. Buurman van Vreeden, A. L. A. Coppens, G. L. Reinderhoff, S. H. Spoor en H. J. de Vries. Maar ook hooggeplaatste burgers hadden Australië bereikt: luitenant-gouverneur-generaal van Mook, twee leden van de Raad van Nederlands-Indië: van der Plas en Soejono, twee departementsdirecteuren: mr. N. S. Blom (Justitie) en Loekman Djajadiningrat (Onderwijs en Eredienst), en zeven personen die op economisch gebied vooraanstaande overheidsposities hadden bekleed: A. Bos, hoofd van de afdeling Invoorzaken van het Kantoor voor de Handel, mr. D. Crena de Jongh, directeur van het Nederlands-Indisch Deviezeninstituut, B. S. van Deinse, hoofdagent van de Koninklijke Paketvaart Maatschappij, de KPM, te Singapore, prof. mr. J. Eggens, eerste gedelegeerde van de Indische Commissie voor Rechtsverkeer in Oorlogstijd, dr. ir. P. Honig, directeur van het Instituut voor Rubberonderzoek, ir. P. H. W. Sitsen, hoofd van de afdeling Nijverheid van Economische Zaken, en dr. R. E. Smits, directeur-secretaris van de Indische circulatiebank, de Javase Bank. Die groep van zeven was samengesteld door van Mook, die eerder al, namelijk kort na de 19de februari (de dag waarop hij van besprekingen in Washington op Java was teruggekeerd), zijn opvolger als directeur van Economische Zaken, mr. J. E. van Hoogstraten, naar Australië had gezonden. Aan die groep van